

[Peter Nielsen.]

Det er jo ikke blot revisionsdepartementernes og statsrevisorernes opgave at revidere statsregnskabet, det er også deres opgave at gøre opmærksom på, om statens penge ikke kan bruges på bedre måde, om tingene ikke kan laves lige så godt og dog billigere. Derfor har vi i tidens løb beskæftiget os med en eventuel rationalisering og gennem betænkninger gjort opmærksom herpå, selv om vi kun har retten og pligten til at gøre opmærksom på noget sådant over for folketinget og offentligheden, men ikke har nogen egentlig ret til at foranstalte noget iværksat.

Vore henstillinger er dog i visse tilfælde og i en vis udstrækning blevet fulgt, men statsrevisorernes betænkninger er jo ikke egentlig populær læsning, når lige undtages de lidt mere pikante steder om for dyre middage, rejser o. lign. Vi har derfor i de senere år valgt også at udsende såkaldte billighæfter, altså mindre særbetænkninger, og det skulle måske give større læselyst og dermed vel flere resultater.

Men rationalisering er jo ikke blot at efterleve statsrevisorernes betænkninger og at afskaffe kancellisproget; det egentlige må dog være at forenkle og billiggøre al offentlig drift. Jeg skal ikke her sige, om den nu etablerede nye form er bedre, men det er jo ofte sådan her i tilværelsen, at kan man ikke få noget nyt indhold i de forskellige ting, så laver man kun lidt om på rammerne, og så er der ligesom trods alt sket noget — og det synes jeg statsministerens tale her i dag i nogen grad kunne give udtryk for, selv om jeg takker for flere konkrete oplysninger.

Men det er måske nok en overvejelse værd, om man ikke i højere grad skulle gøre brug af private rationaliseringsorganer; når man inden for private virksomheder rationaliserer, indkalder man ofte folk udefra, som kan se med mere friske øjne på problemerne. Har man været ved en institution i mange år, anser man ofte ting som selvfølgelig nødvendigheder, som en ny mand

kan se egentlig er unødvendige. Det er på den måde, mange private virksomheder har kunnet modernisere og billiggøre driften; det må staten også kunne gøre. Hvor man selv kan finde rationaliseringsmetoderne, er det selvfølgelig bedst; der har jo også været udkastet den tanke, at man kunne lade den ene etats personale rationalisere den anden etat. For at tage et tilfældigt eksempel: f. eks. kunne kirkeministeriets mandskab rationalisere militærets hemmelige efterretningsvæsen eller omvendt. Men det er dog næppe vejen, selv om man fra en anden etat måske kunne se med friskere øjne på kollegernes arbejdsform, for det ville nok være en ubehagelig opgave at skulle påtage sig rent kollegialt. Endvidere har man jo alle steder sit daglige arbejde at passe, så hvor der bliver tale om en sådan spidsbelastning, ville det sikkert være bedst og billigst at tage folk udefra, som man jo også har gjort i visse tilfælde.

Et privat firma kan selvfølgelig ikke have afgørelsen af og ansvaret for, om en statsinstitutions virke skal omlægges, men blot være rådgivende. Beslutning og ansvar for en rationalisering må påhvile regeringen, og om det påtænkte ministerudvalg er det ideelle, er måske et spørgsmål, da det i forvejen er travlt optagne mennesker, selv om de altså får et nyt departement og et nyt administrationsråd til hjælp. Men giver det blot mere administration, har man jo kun opnået det modsatte resultat.

Der er også et andet område, hvor rationalisering og billiggørelse må kunne finde sted, nemlig ved statens indkøb. Jeg skal ikke her grave udenrigsministeriets mahogni-skriveborde frem igen, men en øget standardisering må kunne give store økonomiske resultater, især hvis man indgår i et snævert samarbejde med de nye storamter og storkommuner. Man må håbe, at disse nydannelser må betyde billiggørelse af driften; håbet beskæmmer jo ingen.

Jeg er enig med statsministeren i, at kan staten få et mere intimt samarbejde med nye kommunale organer, vil meget kunne